Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
JULIANE KOKOTT
17 päivänä kesäkuuta 2021 [1]

Asia C-203/20

AB ym. (Yleisen armahduksen kumoaminen)

(Ennakkoratkaisupyyntö – Okresný súd Bratislava III (piirioikeus III, Bratislava, Slovakia))

Ennakkoratkaisumenettely – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalainen pidätysmääräys – Puitepäätös 2002/584/YOS – Ne bis in idem -periaate – Menettelyn päättäminen yleisen armahduksen vuoksi – Yleisen armahduksen kumoaminen

I Johdanto

1. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin aikoo antaa puitepäätöksen 2002/584/YOS [2] mukaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen Slovakian kansalaisesta. Pidätysmääräyksen perustana oleva rikosoikeudellinen menettely kuitenkin päätettiin yleisen armahduksen perusteella, ja se aloitettiin uudelleen vasta tämän armahduksen kumoamisen jälkeen.

2. Nyt käsiteltävässä asiassa on kyse lähinnä siitä, onko Euroopan unionin perusoikeuskirjan 50 artiklan mukainen ne bis in idem -periaate esteenä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Euroopan ihmisoikeussopimus

3. Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklassa (”Kielto syyttää ja rangaista kahdesti”) määrätään seuraavaa:

”1. Ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti.

[1] Alkuperäinen kieli: saksa.

[2] Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehty neuvoston puitepäätös (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24).

2. Edellisen kappaleen määräykset eivät estä ottamasta juttua uudelleen tutkittavaksi asianomaisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti, jos on näyttöä uusista tai vasta esiin tulleista tosiseikoista tai jos aiemmassa prosessissa on tapahtunut sellainen perustavaa laatua oleva virhe, joka voisi vaikuttaa lopputulokseen.

3. Tästä artiklasta ei saa poiketa yleissopimuksen 15 artiklan perusteella.”

B Unionin oikeus

1. Euroopan unionin perusoikeuskirja

4. Ne bis in idem -periaate vahvistetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 50 artiklassa:

”Ketään ei saa panna syytteeseen tai rangaista rikoksesta, josta hänet on jo unionissa lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti.”

5. Perusoikeuskirjan 51 artiklassa määritellään perusoikeuskirjan soveltamisala seuraavasti:

”1. Tämän perusoikeuskirjan määräykset koskevat unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sekä jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun viimeksi mainitut soveltavat unionin oikeutta. Tämän vuoksi ne kunnioittavat tämän perusoikeuskirjan mukaisia oikeuksia, noudattavat sen sisältämiä periaatteita ja edistävät niiden soveltamista kukin toimivaltansa mukaisesti ja unionille perussopimuksissa annetun toimivallan rajoja noudattaen.

2. Tällä perusoikeuskirjalla ei uloteta unionin oikeuden soveltamisalaa unionin toimivaltaa laajemmaksi eikä luoda unionille uutta toimivaltaa tai uusia tehtäviä eikä muuteta perussopimuksissa määriteltyjä toimivaltuuksia ja tehtäviä.”

2. Puitepäätös 2002/584

6. Puitepäätöksen 2002/584 3 artiklaan sisältyvät eurooppalaisen pidätysmääräyksen ehdottomat kieltäytymisperusteet:

”Täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusviranomainen, jäljempänä ’täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen’, kieltäytyy panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön seuraavissa tapauksissa:

1) jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevasta rikoksesta on annettu yleinen armahdus täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa ja tällä valtiolla oli toimivalta nostaa syyte tästä rikoksesta oman rikoslainsäädäntönsä mukaan;

2) jos täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen käytettävissä olevien tietojen mukaan jossain jäsenvaltiossa on annettu samasta teosta etsittyä henkilöä koskeva lopullinen tuomio, sillä edellytyksellä, että jos hänet on tuomittu rangaistukseen, hän on suorittanut sen tai suorittaa sitä parhaillaan tai rangaistusta ei voida enää panna täytäntöön tuomion antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan;

3) – –”

7. Puitepäätöksen 8 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä esitetään tietyt tiedot:

”Eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti esitettyinä seuraavat tiedot:

– –

c) ilmoitus siitä, onko olemassa täytäntöönpanokelpoinen tuomio, pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös, joka kuuluu 1 ja 2 artiklan soveltamisalaan;

– –”

3. Direktiivi 2012/13

8. Direktiivin 2012/13/EU[3] oikeusperusta on SEUT 82 artiklan 2 kohta. Sen johdanto-osan yhdeksännessä perustelukappaleessa todetaan tästä seuraavaa:

”[SEUT 82 artiklan 2 kohdassa] määrätään jäsenvaltioissa sovellettavien sellaisten vähimmäissääntöjen säätämisestä, joilla voidaan helpottaa tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroista tunnustamista sekä poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rajat ylittävissä rikosasioissa. Mainitussa artiklassa viitataan yksilön oikeuksiin rikosasioiden käsittelyssä eräänä alueena, jolla voidaan säätää vähimmäissääntöjä.”

9. Direktiivin 2012/13 1 artiklassa säädetään direktiivin kohteesta seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat epäiltyjen ja syytettyjen oikeutta saada tietoja heidän oikeuksistaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja heitä koskevasta syytteestä. Tässä direktiivissä vahvistetaan myös säännöt, jotka koskevat niiden henkilöiden, joita koskee eurooppalainen pidätysmääräys, oikeutta saada tietoja oikeuksistaan.”

10. Direktiivin 2012/13 2 artiklassa määritellään direktiivin soveltamisala seuraavasti:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan henkilöön siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka, kun menettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syytetty syyllistynyt rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.

2. Kun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään, että jokin muu viranomainen kuin tuomioistuin, jolla on toimivalta rikosasioissa, määrää rangaistuksen vähäisistä rikkomuksista, ja tällaisen rangaistuksen määräämisestä on mahdollista valittaa tällaiseen tuomioistuimeen, tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan kyseisessä tuomioistuimessa tällaisen valituksen johdosta käytävään menettelyyn.”

[3] Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2012, L 142, s. 1).

III Tosiseikat ja ennakkoratkaisupyyntö

11. Pääasian oikeudenkäynnissä vastaajina olevia henkilöitä (jäljempänä vastaajat) syytettiin siitä, että he olivat syyllistyneet Slovakian tiedustelupalvelun työntekijöinä vuonna 1995 useisiin rikoksiin, muiden muassa ihmisryöstöön ulkomaille, ryöstöön ja kiristykseen. Näiden tekojen uhri oli Slovakian silloisen presidentin poika.

12. Slovakian silloinen pääministeri antoi 3.3.1998 presidentin edustajana yleisen armahduksen näistä syytteistä.

13. Krajská prokuratúra Bratislava (Bratislavan alueellinen syyttäjäviranomainen, Slovakia) nosti kuitenkin näiden syytösten perusteella 27.11.2000 syytteen Okresný súd Bratislava III:ssa (piirioikeus III, Bratislava, Slovakia).

14. Okresný súd Bratislava III:n 29.6.2001 antamalla päätöksellä rikosoikeudenkäynti kaikkia vastaajia vastaan päätettiin sillä perusteella, että he kuuluivat 3.3.1998 annetun yleisen armahduksen piiriin. Mainittu päätös pysytettiin Krajský súd v Bratislaven (alueellinen tuomioistuin, Bratislava, Slovakia) 5.6.2002 tekemällä päätöksellä ja se sai lainvoiman. Kansallisten säännösten mukaisesti kyse on lopullisesta päätöksestä, joka on luonteeltaan pääasian ratkaisu ja jolla on vapauttavan tuomion oikeusvaikutukset.

15. Slovakian tasavallan kansallisneuvosto kumosi mainitun yleisen armahduksen 5.4.2017 tekemällään päätöksellä nro 570. Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuimen 31.5.2017 antamassa tuomiossa todettiin, että kansallisneuvoston päätös on Slovakian tasavallan perustuslain mukainen. Tästä syystä myös mainittu, tuomioistuimen rikosoikeudenkäynnin päättämisestä tekemä lainvoimainen päätös oli kumottava.

16. Okresný súd Bratislava III:n jaoston puheenjohtaja harkitsee nyt eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista yhdestä vastaajasta. Tässä menettelyssä Okresný súd Bratislava III esitti unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kun otetaan huomioon [perusoikeuskirjan] 50 artikla, onko ne bis in idem -periaate esteenä [puitepäätöksessä 2002/584] tarkoitetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle, kun rikosasian käsittely on lopullisesti päätetty tuomioistuimen antamalla vapauttavalla tuomiolla tai rikosoikeudellisen menettelyn päättämisestä tehdyllä päätöksellä ja nämä ratkaisut on annettu sellaisen yleisen armahduksen perusteella, jonka lainsäätäjä on kumonnut näiden ratkaisujen saatua lainvoiman, ja kun kansallisen oikeusjärjestyksen mukaan tällaisen yleisen armahduksen kumoaminen johtaa viranomaisten päätösten kumoamiseen siltä osin kuin ne on tehty yleisten armahdusten ja yksittäistapauksissa myönnettyjen armahdusten nojalla ja perusteltu niillä ja näin kumottuun yleiseen armahdukseen perustuneet rikosoikeudellisen menettelyn lailliset esteet poistuvat ilman tuomioistuimen päätöstä tai erityistä tuomioistuinmenettelyä?

2) Onko kansallisen lain säännös, jolla kumotaan suoraan ilman kansallisen tuomioistuimen päätöstä rikosoikeudellisen menettelyn päättämisestä tehty kansallisen tuomioistuimen päätös, joka on kansallisen oikeuden mukaan vapauttamista merkitsevä lopullinen ratkaisu ja jonka perusteella rikosoikeudellinen menettely on lopullisesti päätetty kansallisen lain nojalla myönnetyn yleisen armahduksen johdosta, [perusoikeuskirjan] 47 artiklassa taatun oikeuden

puolueettomaan tuomioistuimeen sekä [perusoikeuskirjan] 50 artiklassa ja [SEUT] 82 artiklassa taatun oikeuden, jonka mukaan ketään ei saa syyttää tai rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta, mukainen?

3) Onko kansallisen oikeuden säännös, jolla perustuslakituomioistuimen harjoittama valvonta yleisen armahduksen tai yksittäistapauksissa myönnettyjen armahdusten kumoamisesta Slovakian tasavallan perustuslain 86 §:n i kohdan nojalla tehdyn Národná rada Slovenskej republikyn (Slovakian tasavallan kansallisneuvosto) päätöksen osalta rajoitetaan pelkästään sen perustuslainmukaisuuden arviointiin ja jätetään näin huomiotta Euroopan unionin antamat sitovat toimet ja muun muassa [perusoikeuskirja], [EUT-]sopimus ja [EU-]sopimus, [SEUT] 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun lojaliteettiperiaatteen, [SEUT] 267 artiklan ja [SEUT] 82 artiklan, [perusoikeuskirjan] 47 artiklassa taatun oikeuden puolueettomaan tuomioistuimeen ja sen [perusoikeuskirjan] 50 artiklassa taatun periaatteen mukainen, jonka mukaan ketään ei saa syyttää tai rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta?”

17. Unionin tuomioistuin hylkäsi kansallisen tuomioistuimen pyynnön tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä, koska asia ei ole riittävän kiireellinen.

18. Kirjallisia huomautuksia esittivät vastaajat AB ja CD, Slovakian tasavalta ja Euroopan komissio. Vastaaja IJ pyysi kirjallisen menettelyn päättymisen jälkeen istunnon pitämistä. Istunto pidettiin 6.5.2021, ja siinä kuultiin kaikkia mainittuja menettelyn osapuolia ja lisäksi Krajská prokuratúra Bratislavaa.

IV Oikeudellinen arviointi

19. Okresný súd Bratislava III tiedustelee, ovatko pääasiassa kyseessä olevissa olosuhteissa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaminen yhdestä vastaajasta ja yleisen armahduksen kumoaminen yhteensopivia unionin oikeuden kanssa. Sen epävarmuus perustuu etenkin ne bis in idem -periaatteeseen, koska menettely oli jo päätetty lainvoimaisesti.

A Eurooppalainen pidätysmääräys

20. Ensimmäisellä kysymyksellä pyritään selventämään, onko ne bis in idem -periaate esteenä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle sen jälkeen, kun tuomioistuin on ensin lainvoimaisesti päättänyt rikosoikeudenkäynnin yleisen armahduksen vuoksi, mutta tämä yleinen armahdus kumottiin myöhemmin ja sen seurauksena rikosoikeudenkäynti aloitettiin uudelleen.

1. Ensimmäisen kysymyksen tutkittavaksi ottaminen

21. Komission ja Slovakian mukaan unionin tuomioistuin ei ole toimivaltainen käsittelemään tätä kysymystä, koska perusoikeuskirjaa ei voida soveltaa pääasian oikeudenkäynnissä, mutta tämä näkemys on hylättävä. Myöskään ennakkoratkaisupyynnön merkityksellisyydestä pääasian ratkaisemisen kannalta esitetyt epäilyt eivät vakuuta.

a) Unionin tuomioistuimen toimivalta

22. On totta, että unionin tuomioistuin ei ole toimivaltainen arvioimaan oikeudellista tilannetta, joka ei kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan. Perusoikeuskirjan määräykset eivät sellaisinaan voi myöskään perustaa kyseistä toimivaltaa.[4] Perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan mukaan unionin oikeusjärjestyksessä taattuja perusoikeuksia sovelletaan nimittäin ainoastaan unionin oikeudessa säänneltyihin tilanteisiin.[5]

23. Slovakia tosin korostaa perustellusti, että riidanalaiset teot, joista vastaajia syytetään, koskevat sen liittymistä Euroopan unioniin edeltänyttä aikaa, eikä niillä jo senkään vuoksi ole yhteyttä unionin oikeuden soveltamiseen. Unionissa ei myöskään ole annettu säännöksiä kansallisen yleisen armahduksen kumoamisesta. Komissio toteaa lisäksi aivan oikein, ettei kansallista rikosoikeudellista menettelyä ja kyseessä olevia rikoksen tunnusmerkistöjä ole yhdenmukaistettu unionin oikeudessa.

24. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuitenkin harkitsee eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaminen merkitsisi sinänsä väistämättä unionin oikeuden soveltamista. Se on unionin oikeudessa säädetty toimi, jolla on tiettyjä unionin oikeudessa määritettyjä oikeudellisia seurauksia – sillä esimerkiksi rajoitetaan puitepäätöksen 2002/584 3–4a artiklan mukaisesti mahdollisia perusteita pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytymiselle tai 17 artiklan mukaisesti täytäntöönpanon määräaikoja.

25. Unionin tuomioistuin on siten nyt käsiteltävässä asiassa toimivaltainen tulkitsemaan perusoikeuskirjaa ja erityisesti sen 50 artiklan mukaista ne bis in idem -periaatetta eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista silmällä pitäen.

b) Merkityksellisyys asian ratkaisemisen kannalta

26. Lisäksi on tutkittava, onko ensimmäinen kysymys merkityksellinen pääasian ratkaisemisen kannalta. Komissio ja Slovakia lähtevät tältä osin lähinnä siitä, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole vielä antanut eurooppalaista pidätysmääräystä vaan toistaiseksi ainoastaan suunnittelee sitä.

27. Kansallisen tuomioistuimen ei kuitenkaan voida olettaa antavan ensin – sen käsityksen mukaan mahdollisesti unionin oikeuden vastaisen – eurooppalaisen pidätysmääräyksen, jotta se voisi näin esittää ennakkoratkaisupyynnön. On pikemminkin juuri ennakkoratkaisumenettelyn luonteen mukaista, että unionin tuomioistuimelta pyydetään sitovaa tulkintaa *ennen* tämän päätöksen tekemistä. Ennakkoratkaisumenettelyllähän on tarkoitus turvata unionin oikeuden oikea soveltaminen jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

28. Slovakia vetoaa lisäksi toisen asteen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi syyttäjäviranomainen on saattanut asian, arviointiin, jonka mukaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskeva kysymys on luonteeltaan hypoteettinen, koska etsitty ei

[4] Tuomio 26.2.2013, Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, 22 kohta); tuomio 6.10.2015, Delvigne (C-650/13, EU:C:2015:648, 27 kohta) ja tuomio 14.1.2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo ja Apelativna prokuratura – Plovdiv (C-393/19, EU:C:2021:8, 32 kohta).

[5] Tuomio 26.2.2013, Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, 19 kohta); tuomio 17.12.2015, WebMindLicenses (C-419/14, EU:C:2015:832, 66 kohta) ja tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982,78 kohta).

oleskele Euroopassa ja hänestä on annettu kansainvälinen pidätysmääräys.[6] SEUT 267 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisukysymyksen merkityksellisyyden ja tarpeellisuuden arviointi kuuluu kuitenkin lähtökohtaisesti ainoastaan sen tuomioistuimen toimivaltaan, joka tekee ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin tuomioistuimen suorittamaa rajoitettua tarkistusta.[7]

29. AB on lisäksi istunnossa esittänyt kenenkään sitä kiistämättä, että eurooppalainen pidätysmääräys voi myös olla tarpeen, jotta taataan vastaajan kitkaton luovuttaminen kolmannesta maasta, jos hänet kuljetetaan pyynnön esittäneeseen jäsenvaltioon toisten jäsenvaltioiden kautta.

30. Ensimmäinen kysymys on siten merkityksellinen asian ratkaisemisen kannalta ja näin ollen otettava tutkittavaksi.

2. Vastaus ensimmäiseen kysymykseen

31. Näin ollen on selvitettävä, voidaanko eurooppalainen pidätysmääräys antaa sen jälkeen, kun pyynnön esittäneen valtion tuomioistuin on ensin päättänyt lainvoimaisesti rikosoikeudenkäynnin yleisen armahduksen vuoksi, mutta yleinen armahdus on myöhemmin kumottu ja sen seurauksena rikosoikeudenkäynti on aloitettu uudelleen.

32. Puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 1 alakohdalla ei ole merkitystä tämän kysymyksenasettelun kannalta. Sen mukaan täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusviranomainen kieltäytyy panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevasta rikoksesta on annettu yleinen armahdus täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa. Siinä ei säädetä yleisen armahduksen antamisesta pyynnön esittäneessä valtiossa tai sen kumoamisesta.[8]

33. Pyynnön esittäneessä valtiossa annetulla yleisellä armahduksella voisi sitä vastoin olla merkitystä puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan kannalta. Sen mukaan eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on ilmoitus siitä, onko olemassa täytäntöönpanokelpoinen tuomio, pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös. Jos rikoksesta on annettu pätevästi yleinen armahdus pyynnön esittäneessä valtiossa, kyseisessä valtiossa ei liene olemassa tällaista täytäntöönpanokelpoista oikeudellista päätöstä. Se olisi esteenä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle.[9] Yleisen armahduksen kumoamisen vuoksi tällä olettamalla ei kuitenkaan voi olla merkitystä nyt käsiteltävässä asiassa.

34. Tosiasiallisesti kyse on siten siitä, onko ne bis in idem -periaate esteenä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle.

6 Krajský súd v Bratislaven 11.2.2020 antama määräys (2Tos/116/2019, saatavilla osoitteessa http://www.pravnelisty.sk/rozhodnutia/a811-uznesenie-krajskeho-sudu-v-bratislave-vo-vecizavlecenia-michala-kovaca-mlasieho-do-cudziny).

7 Tuomio 16.12.2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723, 96 kohta) ja tuomio 27.2.2014, Pohotovosť (C-470/12, EU:C:2014:101, 31 kohta).

8 Ks. tuomio 29.4.2021, X (Eurooppalainen pidätysmääräys – Ne bis in idem -periaate) (C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 95 kohta).

9 Tuomio 1.6.2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, 64 kohta) ja tuomio 13.1.2021, MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 56 kohta).

35. Puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohdan mukaan täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusviranomainen kieltäytyy panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, jos jossain jäsenvaltiossa on annettu samasta teosta etsittyä henkilöä koskeva lopullinen tuomio. Saman artiklan 1 alakohdan tapaan tämä säännös ei kuitenkaan sido pyynnön esittävää jäsenvaltiota.

36. Pyynnön esittävää jäsenvaltiota sitoo eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisessa kuitenkin perusoikeuskirjan 50 artikla. Kyseisen määräyksen mukaan ketään ei saa panna syytteeseen tai rangaista rikoksesta, josta hänet on jo unionissa lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaminen olisi kuitenkin syytteeseenpanoon liittyvä toimi.

37. Tästä syystä on selvitettävä, onko rikosoikeudenkäynnin päättämistä yleisen armahduksen vuoksi armahduksen myöhemmästä kumoamisesta huolimatta pidettävä lopullisena syylliseksi tuomitsemisena tai vapauttamisena.

38. Puitepäätöksen 2002/584 3 artiklan 2 alakohdan ja Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan mukaisen ne bis in idem -periaatteen yhteydessä unionin tuomioistuin on todennut, että tällaisen lopullisen ratkaisun on täytettävä kaksi edellytystä: *Ensinnäkin* on tutkittava, onko syyteoikeus rauennut lainvoimaisesti kyseisen ratkaisun myötä.[10] *Toiseksi* kyseinen ratkaisu on täytynyt antaa asiasta tehdyn aineellisen arvioinnin perusteella.[11] Näitä periaatteita on sovellettava myös perusoikeuskirjan 50 artiklan yhteydessä.[12]

a) Syyteoikeuden lainvoimainen raukeaminen

39. Ennakkoratkaisupyynnön mukaan vastaajia vastaan oli vireillä rikosoikeudellinen menettely, jonka toimivaltaiset tuomioistuimet ovat päättäneet lainvoimaisesti yleisen armahduksen takia.[13]

40. Slovakia kuitenkin katsoo, ettei tämän päättämisestä tehdyn päätöksen vaikutuksena ole ainakaan yleisen armahduksen kumoamisen jälkeen enää syyteoikeuden lainvoimainen raukeaminen ensimmäisessä edellytyksessä tarkoitetulla tavalla. Slovakian oikeuden mukaan yleisen armahduksen kumoamisen on pikemminkin tarkoitus juuri mahdollistaa uudelleen syyteoikeus.

41. Koska syyteoikeuden raukeamista on arvioitava sen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, jossa kyseessä oleva päätös rikosoikeudellisessa menettelyssä on tehty,[14] ensi näkemältä ei vaikuta mahdolliselta kyseenalaistaa tätä lopputulosta.

[10] Tuomio 11.2.2003, Gözütok ja Brügge (C-187/01 ja C-385/01, EU:C:2003:87, 27 ja 30 kohta); tuomio 22.12.2008, Turansky (C-491/07, EU:C:2008:768, 32 kohta); tuomio 5.6.2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057, 31, 32 ja 36 kohta) ja tuomio 29.6.2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, 34 ja 35 kohta).

[11] Tuomio 10.3.2005, Miraglia (C-469/03, EU:C:2005:156, 30 kohta); tuomio 5.6.2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057, 28 kohta) ja tuomio 29.6.2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, 42 kohta). Ks. myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 8.7.2019, Mihalache v. Romania (54012/10, CE:ECHR:2019:0708JUD005401210, 97 ja 98 kohta).

[12] Ks. tuomio 5.6.2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057, 35 kohta) ja tuomio 29.6.2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, 31 kohta).

[13] Ks. ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen 3 kohta.

[14] Tuomio 5.6.2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057, 36 kohta) ja tuomio 29.6.2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, 35 kohta).

42. Unionin tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että kansallisen oikeuden mukaisia ylimääräisiä muutoksenhakukeinoja ei voida ottaa huomioon selvitettäessä, onko syyteoikeus rauennut lainvoimaisesti. [15]

43. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin tukeutui siihen, että perusoikeuskirjan 50 artiklaan sisältyvä oikeus vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklassa määrättyä oikeutta ja että siten perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan mukaan 50 artiklan tulkinnalla ei saa loukata Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattua suojan tasoa. [16]

44. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, että syyteoikeus on rauennut lainvoimaisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan mukaisessa ne bis in idem -periaatteessa tarkoitetulla tavalla, kun kaikki tavanomaiset muutoksenhakukeinot on käytetty. [17] Tämä ilmenee jo seitsemännen lisäpöytäkirjan selitysmuistion (explanatory report) 22 ja 29 kohdasta ja perustuu viime kädessä rikosoikeudellisten tuomioiden kansainvälisestä pätevyydestä tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen mukaisen lopullisen päätöksen käsitettä koskeviin selvennyksiin. [18]

45. Tämä perusoikeuskirjan 50 artiklan mukaisen ne bis in idem -periaatteen tulkinta vastaa kyseisen periaatteen tarkoitusta taata oikeusvarmuus vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella. [19] Unionin oikeuden soveltamisalalla jäsenvaltiot eivät siten voi päättää rajoituksetta syyteoikeuden lainvoimaisesta raukeamisesta ja tällä tavalla nostaa uudelleen syytettä lopullisesti tuomittuja tai vapautettuja vastaan. Niiden on syyteoikeuden lainvoimaista raukeamista arvioidessaan pikemminkin otettava huomioon, onko niiden omassa oikeusjärjestyksessä taatut tavanomaiset muutoksenhakukeinot jo käytetty. Ellei näin ole, ne bis in idem -periaatetta ei voida soveltaa, koska lopullista tuomiota ei ole annettu.

46. Yleisen armahduksen kumoamista, jolla samanaikaisesti sivuutetaan tuomioistuinratkaisut, joilla rikosoikeudellinen menettely on päätetty lainvoimaisesti yleistä armahdusta täytäntöön pantaessa, ei kuitenkaan tavallisesti voida saada aikaan tavanomaista muutoksenhakukeinoa käyttämällä.

47. Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevien tietojen perusteella näin on myös pääasiassa Slovakian oikeuden mukaan. Riidanalainen yleinen armahdus kumottiin erityisessä lainsäädäntömenettelyssä, ja perustuslakituomioistuin on tutkinut kyseisen toimen perustuslainmukaisuuden. [20] Kyseessä ei ole tavanomainen muutoksenhakukeino.

48. Tällaisessa tapauksessa syyteoikeus on siten rauennut lainvoimaisesti yleisen armahduksen vuoksi tehdyn menettelyn lainvoimaisen päättämisen seurauksena. Perusoikeuskirjan 50 artiklassa tarkoitetun lopullisen ratkaisun ensimmäinen edellytys täyttyy näin ollen.

15 Tuomio 5.6.2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057, 39 ja 40 kohta).

16 Tuomio 5.6.2014, M (C-398/12, EU:C:2014:1057, 37 kohta). Ks. myös tuomio 5.4.2017, Orsi ja Baldetti (C-217/15 ja C-350/15, EU:C:2017:264, 24 kohta) ja tuomio 20.3.2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197, 60 kohta).

17 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 20.7.2004, Nikitin v. Venäjä (50178/99, CE:ECHR:2004:0720JUD005017899, 37 kohta); Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 10.2.2009, Zolotukhin v. Venäjä (14939/03, CE:ECHR:2009:0210JUD001493903, 107 kohta) ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 8.7.2019, Mihalache v. Romania (54012/10, CE:ECHR:2019:0708JUD005401210, 103 ja 109 bis–111 kohta).

18 Euroopan sopimussarja nro 70, ks. selitysmuistion s. 13.

19 Tuomio 27.5.2014, Spasic (C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 77 kohta); tuomio 29.6.2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, 44 kohta) ja tuomio 29.4.2021, X (Eurooppalainen pidätysmääräys – Ne bis in idem -periaate) (C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 99 kohta).

20 Ks. edellä 15 kohta.

b) Aineellinen arviointi

49. Siten nyt käsiteltävässä asiassa ratkaiseva on perusoikeuskirjan 50 artiklassa tarkoitetun ne bis in idem -periaatteen mukaisen lopullisen ratkaisun toinen edellytys eli aineellinen arviointi.

50. Tämä edellytys perustuu siihen, että kyseisellä periaatteella on tarkoitus taata oikeusvarmuus, mutta sen yhteydessä on myös otettava huomioon rikollisuuden ehkäisy ja torjunta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella. Kyseisellä alueella on nimittäin SEU 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti tarkoitus saattaa tasapainoon henkilöiden vapaa liikkuvuus ja rikollisuuden ehkäisyä ja torjuntaa koskevat aiheelliset toimenpiteet. [21]

51. Ne bis in idem -periaatteen muotoilu perusoikeuskirjan 50 artiklassa vahvistaa tämän tarkoitukseen perustuvan tulkinnan, sillä sen mukaan tätä periaatetta sovelletaan vasta, kun kyseinen henkilö on lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi. Tuomitsemisen ja vapauttamisen käsitteet nimittäin tarkoittavat sitä, että vastaajan rikosoikeudellinen vastuu todettiin tapauksen olosuhteiden arvioinnin jälkeen, eli asiassa on siis annettu aineellinen ratkaisu. [22]

52. Päätös päättää menettely yleisen armahduksen vuoksi ei kuitenkaan perustu kyseisten henkilöiden rikosoikeudellisen vastuun arviointiin, vaan sillä ainoastaan pannaan täytäntöön yleinen armahdus.

53. Ennakkoratkaisupyyntö on tältä osin ristiriitainen. Aluksi siinä esitetään, että päättämistä on perusteltu yleisellä armahduksella, [23] mutta myöhemmin siinä todetaan, että tämä oli ainoastaan yksi osa päätöksen perusteluja. [24] Päättämisestä tehty päätös on lisäksi kansallisten säännösten mukaan luonteeltaan aineellinen ratkaisu. [25]

54. Ennakkoratkaisupyynnössä ei kuitenkaan viitata siihen, arvioitiinko vastaajien rikosoikeudellista vastuuta. Kun asiaa tiedusteltiin istunnossa, AB esitti ainoastaan epämääräisiä viittauksia toiseen tuomioon.

55. Tästä syystä unionin tuomioistuin voi lausua ainoastaan siitä, sisältyykö yleisen armahduksen perusteella menettelyn päättämisestä tehtyyn päätökseen aineellinen arviointi perusoikeuskirjan 50 artiklassa vahvistetun ne bis in idem -periaatteen mukaista lopullista ratkaisua koskevassa toisessa edellytyksessä tarkoitetulla tavalla. Näin ei yleensä ole.

[21] Ks. vastaavasti tuomio 10.3.2005, Miraglia (C-469/03, EU:C:2005:156, 34 kohta) ja tuomio 29.6.2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, 46, 47 ja 49 kohta). Ks. myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 27.5.2014, Marguš v. Kroatia (4455/10, CE:ECHR:2014:0527JUD000445510, 122 bis–141 kohta).

[22] Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 8.7.2019, Mihalache v. Romania (54012/10, CE:ECHR:2019:0708JUD005401210, 97 kohta), joka koskee samansisältöistä Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklaa.

[23] Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen 3 kohta.

[24] Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen 46 kohta.

[25] Samoin ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen 46 kohta.

c) Välipäätelmä

56. Perusoikeuskirjan 50 artiklan mukainen ne bis in idem -periaate ei siten ole esteenä puitepäätöksen 2002/584 mukaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle, jos rikosoikeudenkäynti päätettiin ensin yleisen armahduksen perusteella lainvoimaisesti tutkimatta kyseisten henkilöiden rikosoikeudellista vastuuta, mutta päättämisestä tehty päätös on menettänyt yleisen armahduksen kumoamisen myötä vaikutuksensa.

B Toinen kysymys – Yleisen armahduksen kumoaminen

57. Toinen kysymys kohdistuu muotoilunsa perusteella siihen, onko yleisen armahduksen kumoaminen, joka johti väistämättä lainvoimaisesti päätetyn rikosoikeudenkäynnin aloittamiseen uudelleen, yhteensopiva perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan unionin perusoikeuden ja perusoikeuskirjan 50 artiklassa vahvistetun ne bis in idem -periaatteen sekä SEUT 82 artiklan kanssa.

1. Unionin tuomioistuimen toimivalta

58. Ensi näkemältä unionin tuomioistuin ei ole toimivaltainen vastaamaan perusoikeuksia koskevaan kysymykseen, koska unionin oikeudessa ei säädetä yleisestä armahduksesta eikä sen kumoamisesta eikä kyse näin ollen ollut unionin oikeuden soveltamisesta.[26] Vastaajien unionin perusoikeuksista esittämillä sisällöllisillä näkökohdilla ei siten ole merkitystä, ja niillä voi vastaavasti olla vaikutusta enintään kansallisessa menettelyssä tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa.

59. Sikäli kuin toisessa kysymyksessä mainitaan oikeusperustana SEUT 82 artikla, ei ole nähtävissä, missä määrin kyseistä määräystä voidaan ylipäätään sellaisenaan soveltaa.

60. Ennakkoratkaisupyynnön perusteluista kuitenkin ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, voidaanko SEUT 82 artiklan nojalla tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä annettua direktiiviä 2012/13 soveltaa myös tietyssä menettelyssä, jonka kohteena on yleisen armahduksen kumoaminen. Jos direktiiviä voitaisiin tältä osin soveltaa, sovellettaisiin väistämättä myös siinä säädettyjä menettelyllisiä oikeuksia. Ennakkoratkaisupyynnön mukaan näitä oikeuksia ei taattu, kun kansallisneuvosto kumosi yleisen armahduksen, eikä sitä seuranneessa perustuslakituomioistuimen menettelyssä.

61. Unionin tuomioistuin on toimivaltainen vastaamaan direktiivin 2012/13 soveltamisalaa koskevaan kysymykseen.

2. Direktiivin 2012/13 sovellettavuus

62. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin johtaa direktiivin 2012/13 sovellettavuuden sen 2 artiklan 1 kohtaan sisältyvästä soveltamisalan määritelmästä. Sen mukaan direktiiviä sovelletaan henkilöön siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka, kun menettely on

[26] Ks. edellä 22 kohta.

saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syytetty syyllistynyt rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.

63. Koska syyte vastaajia vastaan nostettiin vuonna 2000 ja ratkaisu tästä syytteestä on määrä antaa pääasian oikeudenkäynnissä vasta tulevaisuudessa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on mahdollisesti taipuvainen katsomaan, että kaikkien tällä välin toteutettujen oikeudellisten toimien, jotka ovat merkityksellisiä menettelyn lopputuloksen kannalta, on oltava direktiivin 2012/13 vaatimusten mukaisia. Yleisen armahduksen kumoaminen olisi tällainen oikeudellinen toimi.

64. Tällainen olettama on kuitenkin virheellinen.

65. Direktiivin 2012/13 soveltamisalan määrittelyssä on nimittäin otettava huomioon myös sen 1 artikla.[27] Sen mukaan direktiivin kohteena on epäiltyjen ja syytettyjen oikeus saada tietoja heidän oikeuksistaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja heitä koskevasta syytteestä. Sen lisäksi mainitussa direktiivissä vahvistetaan myös säännöt, jotka koskevat niiden henkilöiden, joita koskee eurooppalainen pidätysmääräys, oikeutta saada tietoja oikeuksistaan. Direktiiviä 2012/13 voidaan siten soveltaa rikosoikeudellisiin menettelyihin ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskeviin menettelyihin. Tuomioistuimen ulkopuolinen menettely yleisen armahduksen kumoamiseksi tai perustuslakituomioistuimen menettely, jossa tutkitaan tätä kumoamista, eivät sitä vastoin kuulu direktiivin kohteeseen.

66. Direktiivin 2012/13 2 artiklan 2 kohdassa vahvistetaan, että direktiivi koskee ainoastaan tuomioistuimessa käytäviä rikosoikeudellisia menettelyjä ja eurooppalaiseen pidätysmääräykseen liittyviä tuomioistuimenettelyjä. Sen mukaan direktiiviä ei sovelleta, jos jokin muu viranomainen kuin tuomioistuin määrää rangaistuksen vähäisistä rikkomuksista, vaan sitä sovelletaan ainoastaan mahdolliseen tuomioistuinmenettelyyn, jossa käsitellään valitusta tällaisesta rangaistuksesta. Tuomioistuimen ulkopuolinen menettely yleisen armahduksen kumoamiseksi sen enempää kuin perustuslakituomioistuimen menettelykään eivät kuitenkaan ole tuomioistuinmenettelyjä, joissa määrätään rangaistus tai käsitellään valitusta tällaisesta rangaistuksesta.

67. Direktiivin 2012/13 soveltaminen tuomioistuimen ulkopuoliseen menettelyyn yleisen armahduksen kumoamiseksi tai perustuslakituomioistuimen menettelyyn sen tutkimiseksi ei myöskään kuuluisi enää direktiivin oikeusperustan piiriin. Direktiivin 2012/13 johdanto-osan yhdeksännen perustelukappaleen mukaan direktiivin oikeusperusta on SEUT 82 artiklan 2 kohdan b alakohta. Kyseisen määräyksen mukaan unioni voi antaa vähimmäissäännöt yksilön oikeuksista rikosasioiden käsittelyssä. Se ei anna unionille mahdollisuutta antaa säännöksiä yleisen armahduksen kumoamisesta tai tämän kumoamisen tutkimisesta perustuslakituomioistuimessa.

68. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee lisäksi, että syytteen nostamisella vuonna 2000 aloitettu rikosoikeudenkäynti päättyi aluksi menettelyn päättämiseen vuonna 2001[28] ja menettely aloitettiin uudelleen vasta yleisen armahduksen kumoamisen ja perustuslakituomioistuimen tuomion antamisen jälkeen vuonna 2017. Tällä välin ei ollut rikosoikeudellista menettelyä eikä myöskään eurooppalaiseen pidätysmääräykseen liittyvää menettelyä, jossa direktiiviä 2012/13 olisi voitu soveltaa.

[27] Tuomio 13.6.2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489, 33 kohta).

[28] Toisin tuomiossa 12.2.2020, Kolev ym. (C-704/18, EU:C:2020:92, 54 kohta).

69. Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä annettua direktiiviä 2012/13 ei siten sovelleta menettelyyn yleisen armahduksen kumoamiseksi tai sitä seuranneeseen menettelyyn jäsenvaltion perustuslakituomioistuimessa, jossa tutkittiin tätä kumoamista. Kyseinen direktiivi ei siten voi myöskään olla peruste perusoikeuskirjan soveltamiselle näissä menettelyissä.

C Kolmas kysymys – Perustuslakituomioistuimen toimivalta

70. Kolmannella ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, ovatko kansallisen oikeuden säännökset, joilla Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuimen harjoittama valvonta rajoitetaan pelkästään kansallisen perustuslain mukaisuuden arviointiin, Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien ja etenkin SEU 4 artiklan 3 kohtaan sisältyvän vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisia. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lähtee tässä yhteydessä siitä, että kyseisen määräyksen mukaan vilpittömän yhteistyön periaatetta sovelletaan myös jäsenvaltioiden ja unionin keskinäisissä suhteissa.

71. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin myös katsoo, että yleisen armahduksen kumoamista koskevat säännökset ovat mahdollisesti suhteellisuusperiaatteen ja etenkin tehokkuusperiaatteen, joka rajoittaa unionin jäsenvaltioiden menettelyllistä itsemääräämisoikeutta kansallisten säännösten antamisessa, vastaisia.

72. Ei kuitenkaan ole nähtävissä, että nyt tarkasteltavaa yleisen armahduksen kumoamista on pidettävä unionin oikeuden soveltamisena. Siksi sitä ei pidä arvioida perusoikeuskirjan eikä unionin oikeudessa vahvistettujen suhteellisuus- ja tehokkuusperiaatteen perusteella. Unionin oikeudessa ei myöskään ole säännöksiä tai määräyksiä, jotka velvoittaisivat Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuimen tutkimaan tämän yleisen armahduksen kumoamisen yhteensopivuutta Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien ja etenkin SEU 4 artiklan 3 kohtaan sisältyvän vilpittömän yhteistyön periaatteen kanssa.

73. Tästä syystä unionin tuomioistuin ei ole toimivaltainen arvioimaan tätä kysymystä.

V Ratkaisuehdotus

74. Ehdotan, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

1) Perusoikeuskirjan 50 artiklaan sisältyvä ne bis in idem -periaate ei ole esteenä puitepäätöksen 2002/584/YOS mukaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle, jos rikosoikeudenkäynti päätettiin ensin yleisen armahduksen perusteella lainvoimaisesti tutkimatta kyseisten henkilöiden rikosoikeudellista vastuuta, mutta päättämisestä tehdyn päätöksen vaikutus on lakannut yleisen armahduksen kumoamisen seurauksena.

2) Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä annettua direktiiviä 2012/13/EU ei sovelleta menettelyyn yleisen armahduksen kumoamiseksi tai sitä seuraavaan jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen menettelyyn, jossa tutkitaan tätä kumoamista. Tästä syystä kyseinen direktiivi ei myöskään voi olla perusteena Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltamiselle näissä menettelyissä.